

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	1 Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy
Opatrenie:	1.1 Premena tradičnej školy na modernú
Prijímateľ:	Základná škola s materskou školou kráľa Svätopluka Šintava
Názov projektu:	Šintava- moderná základná škola s veľkomoravskou tradíciou
Kód ITMS projektu:	26110130112
Aktivita, resp. názov seminára	1.1 Tvorba a inovácia vzdelávacieho programu školy

ZŠ s MŠ kráľa Svätopluka Šintava

Školský vzdelávací program
ISCED 2

UČEBNÉ OSNOVY

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Vypracované podľa:

Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2 SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA /2009

Tvorené : 2011

Vypracoval: PaedDr. Martin Bodis, PhD.

1. Charakteristika predmetu slovenský jazyk a literatúra

Vyučovacie predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálne postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Slovenský jazyk je štátnym jazykom v Slovenskej republike. Slovenský jazyk je pre väčšinu obyvateľov SR národným jazykom s dlhou históriou, je pestrým, vnútorne bohato štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta slovenského jazyka v našej spoločnosti si jednotlivец zároveň uvedomuje a vníma svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť. Úroveň poznania a praktického ovládania slovenského jazyka je tak zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku. Kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom tejto republiky nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom živote.

Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete slovenský jazyk a literatúra, sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie slovenského jazyka a literatúry či v ústnej alebo písomnej forme umožňuje žiakom poznať a pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj našej spoločnosti, orientovať sa v prostredí, v ktorom žijú, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej medziľudskej komunikácii, interpretovať svoje pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách.

Vzdelávacie obsah slovenského jazyka a literatúry tvoria tri oblasti:

- ❖ Jazyková komunikácia
- ❖ Komunikácia a sloh
- ❖ Čítanie a literatúra

Jazyková komunikácia:

- žiaci nadobúdajú schopnosti, vedomosti zručnosti a kompetencie, potrebné k osvojovaniu si spisovnej podoby slovenského jazyka,
- vedie žiakov k presnému a logickému mysleniu, ktoré je základným predpokladom jasného, presného a zrozumiteľného vyjadrovania,
- žiaci nadobúdajú zručnosti na základe vlastných schopností, napr. dokázať porovnávať javy, ich vzájomné podobnosti a odlišnosti, triediť ich podľa určitých hľadísk a napokon dospieť k ich zovšeobecneniu,
- žiaci vhodnou motiváciou dokážu informácie získavať, poznávať a porovnávať,
- učivo je osnované na základe vyčlenenia jazykových javov z oblasti zvukovej stránky jazyka a pravopisu, lexikológie (vrátane slovtvorby), morfológie, syntaxe, dejín jazyka a jazykovedy.

Komunikácia a sloh:

- žiaci sa učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie,
- čítať s porozumením,
- kultivovane písať,
- rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu,
- samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť,
- učivo je osnované na základe vyčlenenia javov v slohovej výchove zameraných na komunikatívnosť.

Jazyková a slohová zložka nie sú vzájomne oddeľované, ale tvoria integrálnu súčasť, ich časová dotácia je väčšinou 3 hodiny týždenne.

Čítanie a literatúra:

- v literárnom vzdelávaní na druhom stupni ZŠ sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu
- žiak získava informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach
- žiaci učia sa chápať autorove umelecké zámery a formulovať vlastné názory o prečítanom diele
- získavajú kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného
- postupne nadobúdajú čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovat' prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text
- nadobúdajú poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie, obohacujú ich duchovne a nadobúdajú etické kompetencie
- žiak má získať také intelektuálne zručnosti, ktoré z neho robia vzdelaného čitateľa, ktorý v literatúre nachádza zábavu, poučenie, vie sa v nej orientovať a intelektuálne a duchovne sa vzdelávať
- učivo je osnované na základe vyčlenenia jazykových javov, týkajúcich sa všeobecných znakov literatúry, základných literárnych druhov a žánrov, kompozície literárneho diela, štylistiky literárneho textu a informácií o autoroch

Zložka čítanie a literatúra má časovú dotáciu väčšinou 2 hodiny týždenne.

2. Ciele predmetu slovenský jazyk a literatúra

Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností v príslušnom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu či už hovorovú, alebo odbornú v rozsahu odbornosti všetkých vzdelávacích oblastí a primerane a vhodne z hľadiska jazykového štýlu, s príslušnou gramatickou a pravopisnou normou v ústnom i písomnom prejave.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka na 2. stupni ZŠ je:

- Viesť žiakov k spoznávaniu jazyka ako vnútorne štruktúrovaného a uceleného systému. Viesť ich k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov na jednotlivých rovinách jazykového systému, k odhaľovaniu vzťahov významu a formy a vzťahov medzi jednotlivými rovinami jazykového systému. Zameriavať sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov písaných a ústnych prejavov. To napomáha žiakovi chápať zložitost' a vzájomnú súvislost' javov okolitého sveta, orientovať sa vo svete, prijímať nové informácie a odovzdávať vlastné poznatky a skúsenosti, formovať si svoje postoje k svetu a životu, spoznávať zákonitosti súčasného života, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti.
- Získavať zručnosť porozumieť veku a jazykovej úrovni primerané slovenské literárne texty, získavať základné zručnosti v práci s literárnym textom a v literárnej komunikácii.
- Postupne nadobúdať zručnosť pracovať s rozličnými príručkami a informatívnymi textami.
- Získavať zručnosť samostatne pracovať s učebnicou, samostatne riešiť úlohy v pracovnom zošite; prostredníctvom sledovania primeraných relácií slovenského rozhlasu a televízie a čítania detských časopisov samostatne si rozširovať poznatky a prehľbovať komunikatívne schopnosti.
- Osvojovať si formy slušnej verbálnej a neverbálnej komunikácie v slovenskom jazyku.
- Získavať schopnosť riešiť problémy a problémové situácie v slovenskom jazyku.

- Prehlbovať pozitívny vzťah k osvojovaniu slovenského jazyka, k slovenskej reči, kultúre a literatúre.
- Cieľom vzdelávania v oblasti slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť takú úroveň rečových zručností v príslušnom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikatívnu situáciu.
- Rozvíjať komunikačné schopnosti a návyky žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu, t. j. schopnosť primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách.
- Pestovať v žiakoch lásku k materinskému jazyku a vedomie jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocit jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami.
- Viest' žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa a vážiť si ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka.
- Prehlbovať estetické cítenie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela.
- Zoznámiť žiakov so súborom diel slovenskej a základnej svetovej literatúry.
- Viest' žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov, vzbudiť záujem o čítanie, pozitívne prijímať literatúru a kultúru.
- Analyzovať text s dôrazom na vyhľadávanie jazykových javov.
- Získať prehľad o jednotlivých rovinách jazykového systému, o jazykových kategóriách.
- Správne vyslovovať a ústne realizovať text aj s uplatnením suprasegmentálnych javov.
- Spoznávať základné údaje z histórie jazyka a jazykovedy.
- Orientovať sa v základných jazykových príručkách.

3. Výchové a vzdelávacie stratégie

Výchovné a vzdelávacie stratégie vedú v tomto predmete k utváraniu týchto kľúčových kompetencií:

3.1 Slovenský jazyk - poznávacie a rečové kompetencie

Verejná prezentácia textu, verejný prejav

- Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu, spisovnú výslovnosť a správne uplatňovať suprasegmentálne javy.
- Pri ústnom prejave primerane uplatňovať mimojazykové prostriedky.
- Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Na základe indukcie a zovšeobecnenia odvodiť charakteristiky (definície) nových javov.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- Aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.
- Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické a syntetické zručnosti

- Uskutočniť jazykovú analýzu textu a vytvárať jazykový systém.
- Odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.
- Odlíšiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohových postupov a slohových útvarov/žánrov.

Tvorivé zručnosti

- Vytvoriť vlastný text na základe dodržiavania stanoveného slohového útvaru/žánru, slohového postupu, jazykového štýlu.
- Ústne prezentovať vlastný text.
- Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- Zdramatizovať kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.
- Vyhľadávať, spracúvať a používať informácie z literárnych prameňov a internetu.

Komunikačné zručnosti

- Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- Verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor.

3.2 Literárna výchova - poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu

- Plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
- Recitovať prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu, frázovať básnický aj prozaický text v zhode s vlastným chápaním jeho významu.
- Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Usporiadať známe javy do tried a systémov.
- Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou (jednoduchý transfer).

Analytické a interpretačné zručnosti

- Prerozprávať obsah prečítaného diela.
- Odlíšiť epické, lyrické a dramatické texty.
- Vytvoriť dejovú osnovu prečítaného diela, vyhľadať kľúčové slová.
- Určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného diela, vrátane lyrickej básne.
- Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela, interpretovať význam diela.
- Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.

Tvorivé zručnosti

- Zdramatizovať básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povesť).
- Ilustrovať umelecký text.
- Napísať kratší prozaický útvar (bájka, rozprávka), básnický text, scenár.
- Inscenovať kratší dramatický text.

Informačné zručnosti

- Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
- Pracovať s knižným fondom vo forme kartotéky a v elektronickej podobe.
- Vedieť získať informácie z integrovaného informačného systému a internetu.
- Budovať si vlastnú knižnicu.

3.3 Kľúčové kompetencie predmetu slovenský jazyk a literatúra

Komunikácia v materinskom jazyku

Vedieť:

- sa vyjadrovať a tlmočiť svoje myšlienky, pocity a názory ústnou a písomnou formou,
- klásť otázky a dokázať správne odpovedať,
- správne používať rôzne jazykové štýly,
- viesť kritický a konštruktívny dialóg, dokázať hodnotiť literárne texty a oceňovať estetické kvality,
- rozvíjať si slovnú zásobu, vedieť správne používať gramatické javy ,
- rozlišovať spisovné a nespisovné výrazy a texty,
- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a vedieť presvedčivým spôsobom argumentovať,
- sa správať empaticky a používať jazyk pozitívnym a sociálne zodpovedným

spôsobom.

Komunikácia v cudzom jazyku

Vedieť:

- využiť komunikačné zručnosti nadobudnuté v cudzích jazykoch v materinskom jazyku,
- si uvedomovať kultúrne rozmanitosti so zameraním na medzikultúrnu komunikáciu.

Matematická gramotnosť a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií:

Vedieť:

- používať matematické myslenie v logických morfológických a syntaktických operáciách,
- napísať, prečítať a používať arabské a rímske číslice.

Kompetencia v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:

Vedieť:

- vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie,
- používať jazykové príručky a slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty
- orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.

Učiť sa učiť:

Vedieť:

- si efektívne zorganizovať vlastné učenie,
- nadobudnuté vedomosti v škole a životné skúsenosti uplatňovať v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach, vo vzdelávaní a v odbornej činnosti.

Sociálne a občianske kompetencie:

- porozumieť viackultúrnym a sociálno-ekonomickým rozmerom európskych spoločností a spôsobu, akým je národná kultúrna identita prepojená s európskou identitou,
- konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská, porozumieť im, rokovať a vyjednávať so schopnosťou vytvárať dôveru a cítiť empatiu.

Podnikateľské kompetencie:

Vedieť:

- individuálne aj v tímoch prezentovať svoju prácu,
- plánovať, organizovať,
- riadiť, komunikovať,
- analyzovať,
- oznamovať, hodnotiť a zaznamenávať.

Kultúrne kompetencie:

Vedieť:

- kreatívne vyjadrovať myšlienky, skúsenosti a emócie prostredníctvom umenia, literatúry a médií.

4. Prierezové témy a medzipredmetové vzťahy

Vo vyučovaní slovenského jazyka a literatúry sa budú využívať poznatky, z ostatných vyučovacích predmetov, predovšetkým z **dejepisu, občianskej náuky** a začlenia sa aj prierezové témy.

Pri tvorbe tematicko výchovno-vzdelávacích plánov odporúčame do obsahu v každom ročníku, vhodne implementovať prostredníctvom aktivizujúcich učebných metód nasledujúce prierezové témy:

- Environmentálna výchova – cieľom je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod..
- Osobnostný a sociálny rozvoj – rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy na plnohodnotný a zodpovedný život.
- Tvorba projektov a prezentačné zručnosti – spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov, ako je komunikovanie, argumentovanie, používanie informácií a práca s nimi, riešenie problémov, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupráca v skupine, prezentácia samého seba.
- Multikultúrna výchova – zaraďuje sa do vzdelávania preto, lebo sa žiaci v škole stretávajú v súvislosti s globalizáciou sveta, so žiakmi rôznych kultúr. Žiaci by mali byť pripravení na rozdielnosť kultúr. Výchovné pôsobenie je zamerané na rozvoj chápania, akceptácie, medziľudskej tolerancie a emocionálne pochopenie inej kultúry. Predpokladom je aj schopnosť detí s nimi spolupracovať.
- Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - cieľom vzdelávania je motivovať žiakov získavať, rozvíjať a utužovať svoje postoje k morálnym hodnotám, poznať prírodné krásy a tradičnú ľudovú kultúru svojho regiónu, osobitne poznať regionálnu históriu a históriu Veľkej Moravy- postavy kráľa Svätopluka
- Ochrana života a zdravia – cieľom vzdelávania je poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Okrem uvedených prierezových tém odporúčame implementovať do vzdelávacieho procesu Globálne rozvojové vzdelávanie a Finančnú gramotnosť.

- Globálne rozvojové vzdelávanie sa venuje problematike Miléniových rozvojových cieľov OSN: Odstrániť extrémnu chudobu a hlad, Dosiahnuť základné vzdelanie pre všetkých, Presadzovať rovnosť mužov a žien a posilniť rolu žien v spoločnosti, Znížiť detskú úmrtnosť , Zlepšiť zdravie matiek, Bojovať s HIV/AIDS, maláriou a ďalšími chorobami, Zaisťiť udržateľný stav životného prostredia (pitná voda, kvalita života), Budovať svetové partnerstvo pre rozvoj

- Finančná gramotnosť vychádza z Národného štandardu finančnej gramotnosti verzie 1.0 a venuje sa problematike nasledujúcich tém: Človek vo sfére peňazí, Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí, Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb príjem a práca, Plánovanie a hospodárenie s peniazmi, Úver a dlh, Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie.

Medzipredmetové vzťahy

Rozvíjať:

- formou prierezových tém – napr. témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov, napr.: čas – jazyk (materinský aj cudzí, dejepis, zemepis, matematika prírodopis, fyzika, výtvarná výchova, hudobná výchova, etická výchova),
- prostredníctvom IKT, ktoré sú aplikovateľné v rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra – emaily, využívanie programu Word pri tvorbe textov
- prezentácie – PowerPoint, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet a pod., organizovaním exkurzií a rôznych súťaží

4. Učebný plán predmetu

V školskom vzdelávacom programe sme si stanovili na predmet slovenský jazyk a literatúra 25 vyučovacích hodín. Aplikovali sme možnosť využitia voľných hodín na opakovanie, prehĺbenie stanoveného obsahu a rozšírili sme povinnú časovú dotáciu (23 hodín) o 2 vyučovacie hodiny. Rozpis do jednotlivých ročníkov sme zosúladili nasledovne:

Ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Slovenský jazyk a literatúra	5	5	5	5	5

Slovenský jazyk na 2. stupni zahŕňa jazykovú zložku, slohovú zložku a literárnu zložku. Jazyková a slohová zložka nie sú vzájomne oddelované, ale tvoria integrálnu súčasť vyučovania materinského jazyka (v osnovách sú formálne vyčlenené kvôli prehľadnosti). Pri tematických celkoch sa uvádza časová dotácia len orientačne. Je v kompetencii učiteľa určovať a upravovať si dotáciu hodín podľa podmienok v danej triede. Učebné osnovy sú rámcové, obsahujú učivo daného ročníka.

Ročník	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyková komunikácia: počet hodín týždenne	2	2	2	2	2
Jazyková komunikácia: počet hodín ročne	66	66	66	66	66
Komunikácia a sloh: počet hodín týždenne	1	1	1	1	1
Komunikácia a sloh: počet hodín ročne	33	33	33	33	33
Literatúra: počet hodín týždenne	2	2	2	2	2
Literatúra: počet hodín ročne	66	66	66	66	66

5. Prehľad tematických celkov a ich obsahu

I. JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková stránka jazyka a pravopis
Lexikológia
Morfológia
Syntax
Dejiny jazyka a jazykoveda

II. KOMUNIKÁCIA A SLOH

Komunikácia ako zdroj informácií
Ústny a písomný prejav Rozprávanie
príbehov a zážitkov Vlastné tvorivé
písanie Subjektívna a objektívna
komunikácia

III. LITERATÚRA

Všeobecne o literatúre
Základné literárne druhy
Základné literárne žánre
Kompozícia literárneho diela
Štylistika literárneho textu
Metrika
Informácie o autoroch literárnych diel

Súťaže sa považujú za integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu – predmetu SJL a je v kompetencii učiteľa aktuálne zaradiť súťaže na pokyn riaditeľa školy, metodického orgánu alebo vlastného podnetu.

Kontrolná diktáty a slohové práce ako súčasť obsahu SJL:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 5. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: opakovanie z ISCED I, podstatné mená, prídavné mená vzťahové, ročníkové opakovanie

Počet a zameranie KONTROLNÝCH SLOHOVÝCH PRÁC v 5. ročníku ZŠ

- počet: 1
- zameranie: súkromný list

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 6. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: prídavné mená zvieracie, prídavné mená privlastňovacie, slovesá, ročníkové opakovanie

Počet a zameranie KONTROLNÝCH SLOHOVÝCH PRÁC v 6. ročníku ZŠ

- počet: 2
- zameranie: rozprávanie s prvkami priamej reči, opis predmetu

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 7. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: pomnožné podstatné mená, násobné číslovky, interpunkcia, ročníkové opakovanie

Počet a zameranie KONTROLNÝCH SLOHOVÝCH PRÁC v 7. ročníku ZŠ

- počet: 2

- zameranie: umelecký opis, charakteristika osoby

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 8. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: podstatné mená mužského rodu: zvieracie; podstatné mená mužského rodu:
- neživotné zakončené na -r, -l, skloňovanie zámen, ročníkové opakovanie

Počet a zameranie KONTROLNÝCH SLOHOVÝCH PRÁC v 8. ročníku ZŠ

- počet: 2
- zameranie: slávnostný príhovor, úvaha

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 9. ročníku ZŠ

- počet: 4
- zameranie: cudzie nesklonné podstatné mená, interpunkcia, jednoduché súvetie, ročníkové opakovanie

Počet a zameranie KONTROLNÝCH SLOHOVÝCH PRÁC v 9. ročníku ZŠ

- počet: 2
- zameranie: úradný/štruktúrovaný životopis, výklad

6. Stratégia vyučovania a kritéria hodnotenia

Rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov

Ústny prejav rozvíjať formou rozhovorov a diskusií na aktuálnu tému, v formou interview.

Tvorivé písanie rozvíjať ako typ tvorivého vyučovania prostredníctvom súboru motivačných príťažlivých činností s využitím skúseností, uplatnením obrazotvornosti, pozornosti a emocionálneho precítenia učiaceho sa, podnietením skúmať vlastné tvorivé možnosti s možnosťou využitia a posilnenia medzipredmetových vzťahov v rámci tvorivého písania.

V nižších ročníkoch by mala prevládať uvedomeno-praktická metóda, ktorá integruje učenie sa návykom a uvedomené učenie, vylučuje nefunkčné teoretizovanie, zameriava sa na rozumovú, vôľovú a citovú stránku osobnosti žiaka. V zmysle zásad komunikatívneho vyučovania, vhodnej motivácie, jednoznačnej identifikácie reči a prirodzenej sémantizácie vyučovanie sa zameriava na prax, vyžaduje od žiakov aktívne pracovať: reagovať na podnety a vytvárané situácie, čiže riešiť problémy.

Prvou podmienkou komunikácie je **komunikatívna situácia**. Situácie ako súčasť učebného obsahu treba plánovať, lebo v rámci nich sa nacvičuje verbálna a neverbálna komunikácia, uskutočňuje sa osvojovanie nových lexikálnych jednotiek a gramatických javov. Najvhodnejšie sú také autentické situácie, do akých sa žiaci dostávajú v bežnom živote. Autentickými situáciami na vyučovacích hodinách sú rozhovory o prečítaných textoch, o programoch v televízii a rozhlase, o osobných zážitkoch žiakov. V rámci týchto situácií sa nacvičuje aj neverbálna komunikácia: gestá, mimika, vzdialenosť medzi účastníkmi komunikácie, kontakt zrakom a pod. v závislosti od vzťahu medzi partnermi. Náležitou motiváciou na takéto rozhovory a besedy je vytváranie takých situácií, v ktorých jeden z účastníkov komunikácie chce získať nové informácie. Vo všetkých situáciách je však dôležité využívať osobné skúsenosti žiakov, najmä tie, ktoré ostatní účastníci komunikácie nepoznajú, a vyžadovať od nich autentické odpovede prirodzené pre reč daného veku

žiakov. Podobne je dôležité, aby žiak hral vlastnú úlohu, nie úlohu dospelých, a takto sa naučil verbálne a neverbálne správať v rozličných situáciách týkajúcich sa jeho osobného života.

Ďalšou podmienkou rečovej komunikácie je **jednoznačná identifikácia reči**: porozumenie reči partnera, porozumenie textu, presnému významu lexikálnych jednotiek a pod.

Komunikatívny prístup vo vyučovaní vyžaduje **prirodzenú sémantizáciu reči**. To znamená, že aj lexikálne jednotky, aj potrebné gramatické javy treba znázorňovať a nacvičovať v reálnych situáciách, nie izolovane.

Štvrtou, veľmi dôležitou podmienkou rečovej komunikácie, je vhodná **motivácia**. Podľa názoru psycholingvistiky najvhodnejší je taký typ motivácie, pri ktorej žiak chce a má čo povedať partnerovi, chce sa dačo dozvedieť, keď sa hovorí o takých udalostiach a zážitkoch, ktoré niečo znamenajú v jeho živote. Je to podmienkou trvalého zafixovania učiva v pamäti.

V zmysle **kritéria dlhodobosti** sa gramatické javy nevyučujú lineárne podľa opisnej gramatiky slovenského jazyka, ale špirálovite. Po určitých intervaloch a podľa potreby je potrebné sa vrátiť k osvojeným jazykovým prostriedkom s cieľom ich využívania v nových kontextoch. Aj v zložke literárna komunikácia je potrebný komunikatívny prístup. Ťažiskom práce s literárnymi textami je spoznávanie komunikatívnych prvkov v literárnych ukážkach, pozorovanie a estetické vnímanie literárneho textu (reprodukcia obsahu literárneho textu, dramatizácia, hodnotenie a pod.), utváranie návykov potrebných na čítanie slovenskej poézie a prózy.

Učebné techniky

- 1) Zadanie úlohy, uvedenie žiakov do problematiky: sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, otázky, upozornenie na text v učebnici, zvukovú nahrávku, obrázky, mapy atď.
- 2) Organizačné techniky: štrukturácia vyučovacej hodiny alebo aktivity triedy. Sem sa zaraďuje aj organizácia disciplíny, vonkajšie usporiadanie triedy (delenie žiakov na skupiny a pod.).
- 3) Vysvetlenie obsahu (učiva) vyučovacej hodiny: gramatického, sociolingvistického, pragmatického, resp. iných aspektov jazyka.
- 4) Demonštrácia rolovej hry: učiteľom, vopred pripravenými žiakmi, v učebnici atď., ktorú žiaci majú napodobňovať. Sem patria aj krátke jazykové modely, stručné znázornenie jazykového javu (vzory), minidialógy alebo ustálené rečové zvraty a panely.
- 5) Prezentácia dialógu alebo rozprávania pre pasívnu recepciu: predčítanie, počúvanie zvukovej nahrávky a pod.
- 6) Prednes dialógu alebo rozprávania: predvedenie osvojených vedomostí alebo pripravených textov žiakmi v skupinách alebo individuálne doslovnou reprodukciou.
- 7) Hlasné čítanie.
- 8) Kontrola žiackych prác, ústnych prejavov atď.
- 9) Otázky - odpovede, prejav: aktivity vyžadujúce od žiakov okamžitú, pohotovú reakciu na otázky zvyčajne naučenými, očakávanými vetami a odpoveďami. Odporúča sa tu odlíšiť tieto otázky a reakcie od otázok zameraných na pravdepodobné, nepredvídané, voľné odpovede a reakcie žiakov.
- 10) Opakovanie vzorových viet a dialógov a iné mechanické aktivity.
- 11) Preklad.
- 12) Písanie na diktát.
- 13) Odpisovanie (z tabule, z učebnice a pod.).
- 14) Opakovanie, vrátane opakovania formou testu.
- 15) Testovanie ako forma merania učebných výsledkov žiakov.
- 16) Zmysluplný (nie mechanický) dril: drilové aktivity vyžadujúce od žiakov výber spomedzi rozličných informácií. Táto aktivita nie je totožná s činnosťou výmeny informácií podľa určenej postupnosti.

Čiastočne riadené, resp. kontrolované techniky

- 1) Brainstorming.
- 2) Vyrozprávanie príbehov (najmä žiakmi): na základe textov.
- 3) Otázky a odpovede, vyjadrenia: aktivity vyžadujúce promptné vyjadrenia, voľné odpovede žiakov (napríklad pri kladení otázok informujúci sa nevie, aké má informácie opýtaný).
- 4) Reťazový dialóg, resp. rozvíjanie dialógu: podľa obrázkov, pohľadníc a pod.
- 5) Prenášanie informácií: z jednej formy rečovej činnosti do druhej, napríklad napísanie obsahu vypočutého textu, podľa ústnych inštrukcií dopĺňanie textu alebo diagramu, tabuľky a pod.
- 6) Príprava: učenie sa žiakov, tiché čítanie, samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom, príprava na prednes v dvojiciach, príprava počúvania s porozumením a pod.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť **motivačné metódy**, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva), **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom).

Významné miesto majú **problémové metódy**, ku ktorým patrí **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma.)

Projektové vyučovanie je efektívny spôsob výučby, pri ktorom môžeme využívať niektoré progresívne didaktické metódy ako **problémové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, diskusia**. Samotná realizácia projektovej formy vyučovania na hodinách nie je pevne stanovená, a preto ani neobmedzuje učiteľa v jeho tvorivosti a spôsoboch realizácie vyučovacej hodiny. Zdrojom nadobúdania a rozvíjania vedomostí žiakov pri projektovej metóde vyučovania je riešenie projektov, praktických pracovných úloh.

Projekt má štyri základné kroky:

1. Zámer – sem patrí samotný podnet a jeho spracovanie (náhoda, náhoda, záujem, motivácia detí, znalosť detí, pohľad na učivo) a formulácia východiska, jadra problému, tj. o čo vlastne pôjde.
2. Plánovanie - je vytýčenie základných tém a okruhov, určenie činností a prostriedkov, rozdelenie úloh skupinám, či jednotlivcom, časový plán a pod. V tejto etape preberajú iniciatívu žiaci, učiteľ vystupuje v úlohe konzultanta, poradcu.

3. Uskutočnenie – predstavuje vlastné riešenie projektovej úlohy, návrh alternatív, výber optimálneho riešenia, spracovanie podkladov, dokumentácie. Realizujú ho deti, prejavuje sa ich aktivita, tvorivá činnosť, samostatnosť, komunikácia, učia sa spolupracovať, získavajú hodnotovú orientáciu, zodpovednosť a pod. Učiteľ je skôr v pozadí, ale môže podľa potreby zastávať rolu vodcu, organizátora, pomocníka, oponenta, rozhodcu a pod.
4. Hodnotenie – orientuje sa hlavne na detské hodnotenie priebehu celej akcie a prezentáciu jej výsledkov. Rovnocenne sa tu uplatňuje samozrejme i hodnotenie zo strany učiteľa.

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštrukcie).

Odporúča sa zvýšiť dôraz na **prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), **samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie** (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z **aktivizujúcich** metód je vhodná **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), **situačná metóda** (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), **inscenačná metóda** (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), **didaktické hry** (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z **organizačných foriem** sa uplatňuje **vyučovacia hodina** (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). **Exkurziu** volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

Kritériá kontroly a hodnotenia žiakov

Pri **verbálnej forme** zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.

Písomnou formou kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém. celkov.

Pri **praktických aktivitách** slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka.

Preverovať úroveň **samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom**.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie:

priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Žiaci sú hodnotení podľa stupnice:

1. Stupnica hodnotenia previerok:

100% - 90%	- 1
89% - 75%	- 2
74% - 50%	- 3
49% - 25%	- 4
24% - 0%	- 5

2. Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 - 1 chyba	- 1
2 - 3 chyby	- 2
4 - 7 chýb	- 3
8 - 10 chýb	- 4
11 a viac chýb	- 5

- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu. (Např. rýchly chlapec mal rýchly krok – 1 chyba.)
- Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

5. ročník	- 65 – 70 slov
6. ročník	- max. 85 slov
7. ročník	- max. 100 slov
8. ročník	- max. 120 slov
9. ročník	- 120 - 130 slov

3. Slohové práce sa hodnotia podľa nasledovných kritérií:

3.1. Vonkajšia forma – VoF (max. 4 body):

- celková úprava:

- čitateľnosť (Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.)

- zreteľné grafické členenie odsekov (Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.)
- prepísanie práce z konceptu do čistopisu (Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.)
- čistota textu – bez škrtania (V čistopise žiak nemá škrtat', v nevyhnutnom prípade má dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.)
- dodržiavanie okrajov (Vnútorých aj vonkajších; kvôli dodržiavaniu okrajov treba v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.)
- dodržanie predpísaného rozsahu:
(Nedodržanie predpísaného rozsahu, t. j. ak žiak napíše menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, znamená, že zákonite nezíska maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.)

3.2. Vnútna forma – VnF (max. 20 bodov):

3.2.1. obsah - O (max. 4 body):

- dodržanie témy (Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.)
- myšlienkové vyústenie (Zakončenie práce, záver. (Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiaka. Výklad – vysvetlenie problému.)

3.2.2. kompozícia - K (max. 4 body):

- uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu (Dodržanie žánrovej formy.)
- vnútorná stavba, členenie textu (Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí.) (Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.)
- nadväznosť a logickosť textu
(Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.)

3.2.3. jazyk – J (max. 4 body):

- správne využitie slovných druhov (Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar.)
- morfológická správnosť jazykových prostriedkov (Správne väzby slovíec, správne pádové koncovky a pod.)
- syntaktická správnosť jazykových prostriedkov (Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.)
- rôznorodosť, variabilnosť (Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby.) (Rozprávanie – použitie častíc, citoslovíec – ilúzia hovorenosti, ústnosti. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.)

3.2.4. pravopis – P (max. 4 body):

0 – 4 chyby	4 body
5 – 8 chýb	3 body
9 – 12 chýb	2 body
13 – 16 chýb	1 bod
17 a viac chýb	0 bodov

(Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako

osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.)

3.2.5. štýl – Š (max. 4 body):

- správna štylizácia viet, zrozumiteľnosť textu ako celku
- tvorivosť (Tvorivá lexika.)
- pútavosť (Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva čitateľovi zvedavosť.

3.3. Celkový dojem – CD (max. 4 body):

- prvé čítanie práce,
- celkové vyznenie práce,
- práca by nemala obsahovať:
 - nelogické názory,
 - protispoločenské postoje,
 - antihumánne a neetické názory,
 - názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Stupnica hodnotenia slohových prác:

28 - 26 bodov	- 1
25 - 21 bodov	- 2
20 - 14 bodov	- 3
13 - 9 bodov	- 4
8 - 0 bodov	- 5

4. Čitateľské denníky sa hodnotia podľa nasledovných kritérií:

4.1. Povinná literatúra:

- Každý žiak dostane v polroku 1 známku. Táto známka v sebe zahŕňa obsah a formu.
- Obsah je hodnotený odpoveďami na 2 otázky - prvá o diele, druhá o spisovateľovi.

4.2. Literatúra podľa vlastného výberu:

- Každý žiak si prinesie na hodinu knihu, ktorú čítal a prezentuje ju pred triedou.
- Žiak ukáže zvolenú knihu 2 mesiace predtým učiteľovi a konzultuje s ním vhodnosť výberu.

5. Referát na tému, ktorú stanoví učiteľ po dohode so žiakom, žiak odovzdá písomne hodinu pred ústnou prezentáciou.

Žiak referát nečíta, ale prednáša.

Referáty na literatúru žiak spracuje podľa nasledovnej štruktúry:

5.1. Rozsah referátu: 1 strana A4

5.2. Štruktúra referátu:

1. Zo života autora
 - pôvod rodiny (napr. rodičia – učitelia)
 - oblasť z ktorej pochádza
 - vzdelanie (napr. lekár)
2. Tvorba
 - a/ poézia
 - b/ próza (4 - 5 diel)
 - c/ dráma
3. Voľná
 - iné zaujímavosti
4. Použitá literatúra
 - podľa Katuščákovej normy

6. Pri skúšaní na slovenskom jazyku každý žiak dostane jedno cvičenie z učebnice, z ktorého sa potom vyvodí teória (nie opačne). Okrem toho môže jeden žiak odpovedať z vetného rozboru a ďalší zo slovnodruhového rozboru.

7. Pri skúšaní na literatúre sa skúšajú 4 látky dozadu (t.j. 4 žánre).

7. Práca so žiakmi vyžadujúcimi špeciálne vzdelávacie potreby:

V predmete SJL venujeme zvýšenú individuálnu starostlivosť žiakom s diagnostikovanými poruchami učenia. Deti sú integrované do bežných tried a na základe odporúčenia poradenského zariadenia a majú vypracovaný individuálny študijný plán . Pri vyučovaní SJL dodržiavame s prihliadnutím k individualite žiaka predovšetkým tieto pravidlá:

- diktáty buď po predchádzajúcej príprave, alebo v skrátenej podobe,
- uprednostňujeme doplňovacie cvičenia pred diktátovou formou,
- nezadáваме práce tzv. na čas, dieťa si prispôsobí tempo samo ,
- v slohových prácach kladieme dôraz na obsahovú zložku práce, k pravopisu a grafickej úprave sa prihliada len okrajovo, umožňujeme prepísanie práce na PC ,
- v hodnotení sa prihliada na skupinu chybných javov, nie na konkrétne chyby ,
- väčšinou neoznačujeme chybné javy červenou farbou, ale krúžkovaním, pretože dieťa si paradoxne môže zafixovať červeno označené chyby ako správny variantu ,
- dyslektikov nenechávame verejne čítať, pokiaľ si to sami neprajú.

8. Učebné zdroje

Okrem učebníc významným prostriedkom na realizáciu vyučovania slovenského jazyka je súbor primeraných gramatických máp ako aj iné názorné učebné prostriedky (vystrihnuté články z novín a časopisov, encyklopédie, slovníky, jazykové príručky a pod).

Moderne vyučovať SJL nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie s učebnou problematikou.

Školské výučbové programy – Didakta,..

Učebné osnovy		
SLOVENSKÝ JAZYK (jazyková komunikácia, komunikácia a sloh) - 5. ročník-3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne		
Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA A PRAVOPIS 16	<p>Spodobovanie Zhrnutie učiva z predchádzajúcich ročníkov.</p> <p>Delenie hlások podľa znelosti</p> <p>Spoluhláskové skupiny</p> <p>Rozdeľovanie slov na konci riadka</p> <p>Interpunkčné znamienka -Spojovník, pomlčka</p> <p>Úvodzovky - interpunkcia</p>	<p>Správne vyslovovať a písať slová, v kt. dochádza k spodobovaniu Charakteristika spodobovania ako zvukového javu.</p> <p>Zopakovať rozdelenie spoluhlások podľa znelosti.</p> <p>Ovládať výslovnosť a pravopis spoluhláskových skupín a zdvojených spoluhlások.</p> <p>Precvičiť rozdeľovanie slov. Vedieť rozlíšiť: slovotvorná predpona, slovotvorný základ, slovotvorná prípona.</p> <p>Poznať a vedieť používať spojovník a pomlčku. Odlíšiť spojovník od pomlčky, správne písať slová so spojovníkom a rozdeľovať slová na konci riadka.</p> <p>Vedieť zapisovať priamu reč všetkými 3-mi spôsobmi.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>NÁUKA O SLOVE 7</p>	<p>Slovná zásoba – charakteristika</p> <p>Jedno- a viacvýznamové slová</p> <p>Rovnozvučné slová - homonymá</p> <p>Slová s podobným významom - synonymá</p> <p>Slová s opačným významom - antonymá</p> <p>Tvorenie slov – tvorenie slov najčastejšími predponami.</p> <p>Práca so slovníkom - zoznamujeme sa so slovníkmi</p>	<p>Ovládať pojem slovná zásoba, vecný význam slova.</p> <p>Ovládať delenie slov na jedno a viacvýznamové. Vedieť ich použiť v texte.</p> <p>Vedieť charakterizovať homonymá. Vedieť ich vyhľadať v texte.</p> <p>Vedieť charakterizovať synonymá. Ovládať tvorenie synonymických dvojíc a radov.</p> <p>Vedieť charakterizovať antonymá.</p> <p>Ovládať ich tvorenie predponami ne-,bez-. Ovládať pojmy slovotvorný základ, slovotv. predpona a prípona.</p> <p>Naučiť sa pracovať so základnými slovníkmi SJ. Zhrnutie a upevňovanie vedomostí z náuky o slove...</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">TVAROSLOVIE 38</p>	<p>Ohybné slovné druhy PODSTATNÉ MENÁ – charakteristika, gram. kategórie</p> <p>Podstatné mená mužského rodu</p> <p>Podstatné mená ženského rodu Podstatné mená stredného rodu</p> <p>PRÍDAVNÉ MENÁ – charakteristika, rozdelenie príd. mien Druhy prídavných mien – akostné, vzťahové a privlastňovacie príd. mená Skloňovanie akostných a vzťahových príd.mien – vzor pekný Skloňovanie akost. a vzťahových prídavných mien – vzor cudzí Stupňovanie prídavných mien</p> <p>ZÁMENÁ - charakteristika</p>	<p>Vedieť vysvetliť plnovýznamovosť a ohybnosť podstatných mien. Vedieť určovať rod, číslo, pád. Rozvíjame logické myslenie.</p> <p>Vedieť zaradiť podstatné mená podľa životnosti ku skloňovacím vzorom. Vedieť skloňovať podľa vzorov. Poznať výnimky z rytmického krátenia: dlaň, vysvedčenie. Ovládať pravopis podstatných mien.</p> <p>Poznať a vedieť charakterizovať prídavné mená.</p> <p>Ovládať delenie prídavných mien.</p> <p>Rozlišovať tvrdo a mäkko zakončené prídavné mená.</p> <p>Vedieť zaradiť prídavné mená k vzorom skloňovania. Poznať a ovládať stupňovanie akostných prídavných mien.</p> <p>Poznať osobné zámená a ich tvary.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>ČÍSLOVKY - upevnenie poznatkov</p> <p>SLOVESÁ - charakteristika Činnostné a stavové slovesá - delenie slovíes Gramatické kategórie slovíes - slovesný čas</p> <p>Neohybné slovné druhy</p> <p>PRÍSLOVKY - upevnenie poznatkov</p> <p>PREDLOŽKY - Zhrnutie a upevňovanie vedomostí</p>	<p>Systematizovať vedomosti o číslovkách z predch. roč. (rozlíšiť základné-radové).</p> <p>Vysvetliť plnovýznamovosť a ohybnosť slovíes.</p> <p>Vyjadrenie deja, stavu, činnosti pomocou slovíes.</p> <p>Poznať a vedieť určovať kategóriu slovesného času.</p> <p>Systematizovať vedomosti o príslovkách z predchádzajúcich ročníkov.</p> <p>Správne používanie predložiek a vedieť určiť ich pádovú väzbu.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
SKLADBA 4	Jednoduchá veta – Vety podľa postoja hovoriaceho Slovosled	Systematizovať vedomosti z predch. ročníkov. Vedieť charakterizovať jedn.vetu. Vedieť určovať vety podľa zámeru hovoriaceho. Poznať členenie vety na východisko výpovede a jadro výpovede. Vedieť upraviť poradie slov vo vete.
JAZYKOVEDA A NÁRODNÝ JAZYK 1	Spisovná slovenčina - nárečia	Poznať správne spis. výrazy v protiklade s nesprávnymi.

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">SLOH 33</p>	<p>Bariérový a bezbariérový rozhovor, pozdrav, oslovenie, predstavenie sa, poďakovanie, prosba, želanie, ospravedlnenie,</p> <p>vyjadriť súhlas/nesúhlas, telefonický rozhovor</p> <p>Písomná komunikácia: blahoželanie, adresa, pohľadnica, list</p> <p>Reprodukcia Osnova - tvorba osnovy - poznámky, konspekt</p> <p>Rozprávanie, nadpis, odsek, úvod, jadro, záver, časová postupnosť v rozprávaní Krátke správy, sms, email, oznam, správa, pozvánka, plagát, vizitka</p>	<p>Učíme sa komunikovať. Rozvíjanie plynulej komunikácie Vedieť začať, rozvíjať a udržať rozhovor. Ovládať pravidlá rozhovoru. Poznať činitele vplyvajúce na bariérový a bezbariérový rozhovor.</p> <p>Vedieť napísať pozdrav, blahoželanie a adresu. Ovládať interpunkciu v pozdrave a oslovení.</p> <p>Vedieť: Tvorenie osnovy, rozprávanie podľa osnovy.</p> <p>Vytvoriť rozprávanie podľa obrázku, stručné rozprávanie príbehu, poznať hlavné znaky rozprávacieho slohového postupu. Vedieť vytvoriť krátke správy a oznamy.</p>

Učebné osnovy		
LITERATÚRA (čítanie a literatúra) - 5. ročník-2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne		
Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
Všeobecné pojmy	Autor, čitateľ, kniha, rozhlas, televízia, text, ilustrácia, poézia, próza, divadelná hra, bábkové divadlo, literatúra pre deti, náučná a umelecká literatúra, hlavná myšlienka . Prázdninové čítanie. Oboznámenie s predmetom literatúra. Význam umeleckej literatúry.	Viesť žiakov k získaniu čitateľských návykov, orientovať sa na knihu, vzbudiť záujem o čítanie, pozitívne vnímať literatúru a kultúru. Žiak vie: Vysvetliť základné literárne pojmy viažuce sa k poézii, próze, dráme.
Literárne druhy a žánre	Komiks, báseň, ľudová pieseň, hádanka, vyčítanka, príslovie, porekadlo, pranostika, rozprávka, povesť.	Zoznámiť žiakov so súborom slovenskej a základnej svetovej literatúry. Žiak vie: Definovať žánre patriace k poézii, próze, charakterizovať základné znaky ľudovej slovesnosti.
Štruktúra diela	<i>Globálne rozvojové vzdelávanie</i> Dej, literárna postava, kompozícia, nadpis, odsek, kapitola, verš, strofa.	<i>-rozmanitosť tradícií v rozprávkach</i> Pochopiť umeleckú literatúru ako nejednoznačný otvorený pohľad na svet a jeho zobrazenie. Žiak vie: Poznať základné literárne pojmy a vedieť ich využiť pri interpretácii literárneho diela, vedieť tvoriť príklady na umelecké štýlové prostriedky.

Učebné osnovy		SLOVENSKÝ JAZYK (jazyková komunikácia, komunikácia a sloh) - 6. ročník – 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne
Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
HLÁSKOSLOVIE alebo ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA 12	<p>Suprasegmentálne (prozodické) javy: - stručná charakteristika, - ich význam pri členení textu, pri komunikácii, pri dramatinácii umeleckých textov.</p> <p>Prízvuk -Termín prízvuk: - prízvuk v slovenčine a iných jazykoch, hlavný a vedľajší prízvuk.</p> <p>Melódia -Melódia vety, prevládanie klesavej melódie, melódia v opytovacích vetách.</p> <p>Rytmus -Termín prízvučná a neprízvučná slabika.</p> <p>Tempo - Uvedomenie si súladu tempa reči s obsahom textu a informačnou nasýtenosťou.</p> <p>Sila hlasu - Sila hlasu, dôraz a ich význam pri komunikačnej stratégii.</p> <p>Prestávka - význam pauzy a jej typy.</p>	<p>Ø Vedieť vymenovať prozodické javy, stručná charakteristika, význam.</p> <p>Ø Samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie a aby mohol aplikovať informácie o melódii a prízvuku.</p> <p>Ø Správne intonovať všetky druhy viet.</p> <p>Ø Aplikovať poznatky o suprasegmentálnych javoch pri čítaní známeho i neznámeho textu, pri dramatinácii a umeleckom prednese textu, Ø Využitie pri súťaži v umeleckom prednese poézie i prózy.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Interpunkcia</p> <p>-Pojem a vymedzenie termínu interpunkčné znamienka, ich funkcia pri členení textu i jeho významu.</p> <p>Úvodzovky</p> <p>-Úvodzovky v priamej reči.</p> <p>Čiarka</p> <p>-Čiarka a zásady jej písania v súvetí (informatívne).</p>	<p>Ø Vedieť zásady písania úvodzoviek v priamej reči pri rôznej typológii priamej reči,</p> <p>Ø základné funkcie čiarky, čiarka pri oddeľovaní oslovenia.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">LEXIKOLÓGIA 14</p>	<p>Úvod do lexikológie Slovná zásoba -Termín slovná zásoba - jadro a okraj, - členenie slovnej zásoby. Spisovné a nespisovné slová -kritérium spisovnosti Slang Dialekt – charakteristika miestneho nárečia -odlišnosť slangu (slang žiacky, počítačový) , dialektu, -čistota jazykového prejavu pri oficiálnom styku i každodennej komunikácii. -Dialektológia, nárečová mapka Slovenska, uvedomiť si názov, zaradenie i špecifikum miestneho nárečia. Projekt Frekventované slangové slová/ Minislovník miestneho nárečia a jeho charakteristika Hovorové slová, knižné slová -hovorové slová a ich hraničné postavenie, Lexikografia – práca so slovníkmi Ø Aplikovať poznatky o suprasegmentálnych javoch pri čítaní známeho i neznámeho textu, pri dramatizácii a umeleckom prednese textu, Ø Využitie pri súťaži v umeleckom prednese poézie i prózy.</p>	<p>Ø Vedieť definície slovná zásoba, jadro, okraj, Ø slang, dialekt, hovorové slová, knižné – s uvedením príkladov, hodnotenie slov z hľadiska spisovnosti, Ø charakteristika miestneho nárečia . Ø Vysvetliť význam známych spisovných, nespisovných, slangových, hovorových slov v texte. Ø Žiak si vie správne vybrať jazykovednú príručku na overenie významu slov, pozná typy slovníkov (MSS, KSSJ, PSP), samostatne pracuje so slovníkmi, rozširuje individuálnu slovnú zásobu. Ø Tvorenie nových spisovných slov odvodzovaním a skladaním,</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;"> TVORENIE SLOV 11 </p>	<p> Odvodzovanie - predponami, - príponami, Skladanie -Uvedomenie si dynamiky slovnej zásoby, Štruktúra odvodeného slova, obmena významu slova, - tvorenie podstatných mien, slovies, -frekventované predpony i prípony. Projekt Tvorenie slov </p>	<p> Ø tvorenie slov skladaním a uviesť príklady. - rozširovanie slovnej zásoby. Ø Vysvetliť pojmy: tvorenie slov odvodením, -prípona, -predpona -slovotvorný základ, -základové slovo, -odvodené slovo, Ø Pravopis prípon a predpôn. Ø Práca so slovníkmi, orientácia, charakter. </p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">MORFOLOGIA 50</p>	<p>PODSTATNÉ MENÁ - systematizácia -Charakteristika slovného druhu PM, -skloňovanie, -Gramatické kategórie, vzory – fixácia a rozširovanie vedomostí. Konkrétne a abstraktné podstatné mená -Rozdiel medzi abstraktnými a konkrétnymi PM Vlastné podstatné mená -Zásady písania veľkých písmen vo vlastných PM Skloňovanie</p> <p>PRÍDAVNÉ MENÁ -systematizácia vedomostí -Charakteristika adjektív, rozdelenie na vlastnostné a privlastňovacie, akostné a vzťahové prídavné mená. Zvieracie PrM Privlastňovacie PrM</p> <p>Vzory páví, otcov, matkin, -Charakteristika vzorov páví, matkin, otcov</p> <p>Skloňovanie, -skloňovanie -gramatické kategórie, zhoda s podstatným menom v rode, čísle a páde Stupňovanie, -kategória stupňovania.</p>	<p>Ø Poznať termíny GK, určovanie GK, vzorov,</p> <p>Ø abstraktné a konkrétne PM</p> <p>Ø Vedieť vyhľadať PM v texte, spisovné označenie miest, ulíc, s uvedením príkladov, štátov, štátnych príslušníkov, výrobkov, pomenovaní... Ø spisovné skloňovanie. Ø Vysvetliť a identifikovať zvieracie a privlastňovacie prídavné mená a vysvetliť ich funkciu.</p> <p>Ø Určiť vzory páví, matkin, otcov v texte.</p> <p>Ø Zásady pravopisu v príponách vzorov prídavných mien.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>SLOVESÁ – systematizácia GK slovíes -Slovesá a rozdelenie na činnostné, stavové, - zvrtné, nezvrtné.</p> <p>Slovesný spôsob -Oznamovací, rozkazovací a podmieňovací spôsob slovesa.</p> <p>Pomocné slovesá -neplnovýznamové, modálne, sponové a fázové slovesá, Sloveso byť -špecifikum slovesa byť- časovanie.</p> <p>ČÍSLOVKY -systematizácia -Číslovky ako slovný druh, zápis čísloviek. Určité a neurčité číslovky, -určité a neurčité. Základné a radové číslovky -diferenciácia na základné, radové, -skloňovanie a pravopis základných a radových čísloviek.</p>	<p>Ø Vysvetliť a identifikovať zvrtné a nezvrtné slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte, Ø Žiak vie identifikovať oznamovací, rozkazovací, podmieňovací spôsob slovesa a chápe jeho funkciu v texte. Ø Žiak vie vysvetliť a identifikovať jednoduchý a zložený tvar slovíes v texte, Ø plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte.</p> <p>Ø Vysvetliť a identifikovať určité a neurčité číslovky, žiak vie určiť ich gramatické kategórie.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>PRÍSLOVKY</p> <ul style="list-style-type: none">-Druhy prísloviak: miesta, času, spôsobu, príčiny,-stupňovanie prísloviak <p>NEOHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY</p> <p>zámená– informatívne.</p>	<p>Ø Vie identifikovať príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny a vysvetliť ich funkciu.</p> <p>Ø Vie vysvetliť funkciu stupňovania prísloviak v texte</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">SYNTAX 12</p>	<p>SYNTAX -úvod -Charakteristika vety, veta podľa obsahu. Holá a rozvitá veta.</p> <p>Podmet -Podmet ako základný vetný člen. -Vyjadrený a nevyjadrený podmet. -Podmet v N, -podmet v G -inf. -Holý a rozvitý podmet. -Vyjadrenie podmetu podstatným menom, prídavným, menom, zámenom, iné slovné druhy ako podmet.</p> <p>Prísudok -Prísudok ako základný vetný člen. -Typológia prísudku : slovesný, slovesno-menný</p> <p>Prisudzovací sklad -Prisudzovací sklad.</p> <p>Určovanie základných VČ</p> <p>Rozprávací slohový postup - znaky, prostriedky, útvary,</p>	<p>Ø Vedieť identifikovať vety podľa obsahu, Ø vyjadrovanie prostredníctvom holých i rozvitých viet,</p> <p>Ø identifikácia podmetu vo vete.</p> <p>Ø Vedieť identifikovať podmet a prísudok vo vete,</p> <p>Ø termín prisudzovací sklad.</p> <p>Ø Žiak dokáže vymenovať typy podmetu i prísudku s príkladom. Vypíše z vety prisudzovací sklad a graficky ho znázorní.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">SLOH</p>	<p>Komunikačná situácia: efektívna komunikácia, asertívna komunikácia, dialóg,</p> <p>Rétorika: artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj, príhovor (prívet)</p> <p>Opis: OPIS – rozdelenie -Opisný slohový postup, prostriedky, žánre a útvary. -Jazykové prostriedky statického opisu komparácia s dynamickým opisom informatívne statický opis, umelecký opis</p>	<p>Ø Rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy :statický opis, dynamický opis, Ø dokáže identifikovať opisný slohový postup a opis, uvedomuje si rozdiel medzi rozprávaním a opisom, Ø vymenuje útvary opisného slohového postupu. Ø Dokáže napísať jednoduchý opis, využíva poznatky z lexikológie i morfológie, Ø pozná základné korektorské značky.</p>

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>ROZPRÁVANIE</p> <p>Rozprávanie s využitím priamej reči</p> <p>Ja – forma, On- forma.</p> <p>-typológia rozprávača, - využitie priamej reči 1. os, 3. os.</p> <p>- úvod - zápleтка - vyvrcholenie - obrat - rozuzlenie</p> <p>Reprodukcia s využitím priamej reči</p> <p><i>Finančná gramotnosť</i></p>	<p>Ø Žiak dokáže napísať primerane zložitý, spisovný, myšlienково celistvý útvar rozprávacieho slohového postupu s využitím priamej reči, veku primeranou slovnou zásobou, oživením, z pozície rozprávača v 1. i 3. osobe,</p> <p>Ø Vie identifikovať časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).</p> <p>Ø Pozná korektorské značky, Ø pracuje so slovníkmi – MSS, PSP.</p> <p>Ø Práca s rôznymi textami umeleckého i publicistického štýlu.</p> <p>-<i>poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.</i></p>

Učebné osnovy		
LITERATÚRA (čítanie a literatúra) - 6. ročník-2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne		
Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
Všeobecné pojmy	Čitateľ/divák, text, poézia, próza, divadelná hra Umelecká literatúra Literatúra faktu Vedecko-fantastická literatúra	Prehlbovať pozitívny vzťah ku kultúre a literatúre. Prehlbovať estetické čítanie žiakov a tak im umožniť vnímať a precítiť krásu umeleckého slova či diela. Žiak vie: Rozlišovať pojem umelecká a neumelecká literatúra. Definovať charakteristické znaky poézie, prózy a drámy.
Literárne druhy	Epika Lyrika, (osobná, prírodná, spoločenská), Dráma	Viesť žiakov od základnej gramotnosti k získaniu čitateľských návykov, vzbudiť záujem o čítanie, pozitívne prijímať literatúru a kultúru. Žiak vie: Poznať pojmy lyrika, epika, dráma ako pomenovanie základných literárnych druhov. Charakterizovať lyrickú poéziu na základe jej znakov. Poznať rozdiely medzi lyrikou v ľudovej tvorbe a um. poéziou. Vymenovať základné vlastnosti epiky ako literárneho d rozlišovať epické texty. Poznať základné rozdiely medzi epickým a dramatickým textom

Tematický celok Počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Štylizácia textu</p>	<p> Dialóg Monológ Prirovnanie Zdrobnenina Personifikácia Metafora Epiteton </p>	<p> Vedieť kreatívne vyjadrovať myšlienky, skúsenosti a emócie prostredníctvom umenia a vlastnej tvorby. Žiak vie: základné umelecké štýlové prostriedky, identifikovať ich na konkrétnom umeleckom diele. Tvoriť jedn. analogické príklady, využiť ich vo vlast. tvorivej práci . </p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>LEXIKOLÓGIA 19 hodín</p>	<p>Systém slovnej zásoby : - členenie slovnej zásoby podľa častosti používania, významu, spisovnosti, podľa používania v istých jazykových štýloch – fixácia poznatkov.</p> <p>Slová podľa dobového výskytu Členenie podľa časového hľadiska : dynamika slovnej zásoby. Problémy individuálnej slovnej zásoby. Historizmy, archaizmy, zastarané slová Rozlíšenie historizmov, archaizmov a pomaly zastarávajúcich slov Neologizmy Nové slová v lexike – kritériá, vedné odvetvia s neologizmami.</p> <p>Domáce slová, cudzie slová, zdomácnené slová Frekventované cudzie slová, cudzie slová z AJ. Prevzaté – zdomácnené slová z LJ, NJ, RJ, MJ.</p> <p>Výslovnosť cudzích slov Výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v cudzích slovách.</p>	<p>Žiak si vie vybrať správnu jazykovú príručku na identifikáciu a overenie významu slov, dokáže v texte rozlíšiť význam jednotlivých slov: slová spisovné, nespisovné, slangové, dialekt, hovorové, knižné, odborné..., vie vysvetliť ich štylistickú funkciu.</p> <p>Žiak pozná rozdiel medzi archaizmom, historizmom a zastaraným slovom, osvojí si slová podľa dobového výskytu, ktoré sa vzťahujú k významným udalostiam v histórii, prípadne súvisia s ľudovou a regionálnou kultúrou.</p> <p>Žiak si osvojí termín neologizmus a chápe dynamiku lexiky v súvislosti s rozvojom spoločnosti, ovláda termíny, ktoré súvisia s IKT, sociológiou, vyučovacím procesom. Neologizmy vie správne vysloviť, pozná ich výslovnosť, význ. a pravopis.</p> <p>Žiak vie v texte rozlíšiť cudzie slová, slovenské slová a zdomácnené slová, rozumie významu frekventovaných cudzích slov.</p> <p>Žiak vie správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiava správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania.</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;"> TVORENIE SLOV 8 hodín </p>	<p> Práca so slovníkmi Slovník cudzích slov Výkladový slovník </p> <p> Môj slovník cudzích slov Individuálna aktívna a pasívna slovná zásoba. Sémantické minimum cudzích slov. </p> <p> Expresívne slová Slová s citovým a bez citového zafarbenia : zdobneniny, hanlivé slová. </p> <p> Tvorenie slov odvodzovaním Uvedomenie si dynamiky slovnej zásoby, štruktúra odvodeného slova, obmena významu slova, frekventované predpony i prípony. </p> <p> Tvorenie PM Frekventované prípony pri názvoch osôb, vecí, vlastností, miest, dejov. </p> <p> Tvorenie prídavných mien Slovtvorné prípony prídavných mien. Obmieňanie významu prídavných mien predponami pri, pre, pra. </p> <p> Tvorenie slovies Tvorenie slovies predponami – vy, -na, -za, -pri, -pre, -u, -v, -z, -zo, -s, pod, -od, -do. Prípony slovies. </p> <p> Skratky Skracovanie slov, skratky v texte, pravopis skratiek. </p>	<p> Žiak dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a stylistickej analýze textu odhadnúť význam slov a overiť si ich v správnych jazykových príručkách. Žiak je schopný pripraviť referát / projekt, vie pracovať so slovníkom. Žiak vie aplikovať teoretické vedomosti v texte, identifikovať chyby a opraviť ich. </p> <p> Žiak vie vyhľadať citovo zafarbené slová v texte. Žiak vie vysvetliť stylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte </p> <p> Žiak vie identifikovať slovtvorný základ, predponu a príponu a určiť ich funkciu pri zmene lexikálneho významu. Žiak vie v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. Žiak vie v texte identifikovať slová. Pozná frekventované prípony. </p> <p> Žiak vie identifikovať skratky a vysvetliť ich funkciu v texte </p>

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>MORFOLÓGIA 45 hodín</p>	<p>Podstatné mená- pomnožné Definícia – určenie pomnožného PM, rod a vzor, spisovné skloňovanie, názvy obcí regiónu – pomnožné PM.</p> <p>Prídavné mená Rozdelenie prídavných mien, vzory, stupňovanie, pravopis.</p> <p>Zámená Definícia zámen a ich charakteristika, osobné základné a prívlastňovacie, zvrätne základné a prívlastňovacie zámená, informatívne iné druhy zámen : opytovacie, ukazovacie, neurčité.</p> <p>Číslovky, pravopis čísel Číslovky – definícia, základné a radové číslovky, ich pravopis, rozlíšenie, skloňovanie. Násobné číslovky Vymedzenie termínu násobné číslovky. Násobné číslovky so zložkou -raz,- krát, -násobný, s príponou itý, pravopis a skloňovanie. Tabuľka - názov, hlavička, riadok, stĺpec Spracovanie a vyhľadavanie informácií v tabuľke. Využitie tabuľky v texte.</p>	<p>Žiak vie vysvetliť a identifikovať pomnožné podstatné mená, určiť ich rod a vysvetliť ich funkciu v texte.</p> <p>Žiak vie vysvetliť a identifikovať akostné a vzťahové prídavné mená a vysvetliť ich funkciu v texte. Žiak vie vysvetliť a identifikovať zvieracie a prívlastňovacie prídavné mená, určiť vzory pávi, matkin, otcov a vie vysvetliť ich funkciu v texte. Žiak ovláda pravopisné zásady.</p> <p>Žiak dokáže identifikovať zámená v texte, dokáže rozlíšiť druh zámena, ovláda skloňovanie.</p> <p>Žiak dokáže rozlíšiť základné a radové číslovky, ovláda základné pravopisné odlišnosti oboch skupín. Ovláda skloňovanie vie o neohybnosti čísel. Žiak vie vysvetliť a identifikovať násobné číslovky, vysvetliť ich funkciu v texte.</p> <p>Žiak rozlišuje jednotlivé segmenty tabuľky, vie ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi. Žiak vie v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (údaje) v tabuľkách.</p>

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Slovesá GK , slovesný spôsob, časovanie sloviess, pomocné slovesá, časovanie slovesa byť, zvratne slovesá, jednoduchý a zložený slovesný tvar.</p> <p>Vid sloviess Dokonavý a nedokonavý vid, jednovidové a obojvidové slovesá.</p> <p>Príslovky Pravopis prísloviess Stupňovanie prísloviess Tvorenie a stupňovanie prísloviess.. Stupňovanie prísloviess, ktoré vznikli z akostných prídavných mien.</p> <p>Predložky- pádová väzba Väzba predložiek s pádmii, spisovná pádová väzba, vokalizácia.</p> <p>Spojky – interpunkcia Spojky – definícia, frekventované spojky, pravopis čiarky.</p>	<p>Žiak dokáže rozlíšiť pomocné slovesá. Ovláda a vie určiť GK sloviess, správne spisovne časuje slovesá. Je schopný odlišiť jednoduchý a zložený slovesný tvar. Žiak dokáže rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, dokáže zmeniť vidovú formu slovesa.</p> <p>Žiak vie identifikovať príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny a vie vysvetliť ich funkciu Žiak vie vysvetliť funkciu stupňovania prísloviess v texte.</p> <p>Žiak dokáže určiť pád a pozná správne spisovné pádové väzby, vie vysvetliť vokalizáciu.</p> <p>Ovláda pravopis čiarky pred spojkami.</p>

Tematický celok Odporúčaná počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>SYNTAX 27 hodín</p>	<p>Vety podľa zámeru hovoriaceho Upevňovanie uč., interpunkcia a melódia viet, forma zvolania.</p> <p>Podmet a prísudok Hlavné vetné členy. Nevyjadrený podmet. Podmet vyjadrený najmä PM, PRM, zámenom a číslovkou, zhoda podmetu a prísudku. Prísudzovací sklad. Prísudok slovesný a slovesno-menný. Dvojčlenná veta. Dvojčlenná veta úplná a neúplná.</p> <p>Vetný základ VZ ako hlavný vetný člen. Vyjadrenie vetného základu. Jednočlenná veta slovesná Pomenovanie prírodných javov a úkazov, fyzických a duševných stavov jednočlennou vetou slovesnou. Jednočlenná veta neslovesná VY vyj. PM a CIT.. Názvy kníh, ľudských výtvorov, pozdravy, prejavy citov.</p>	<p>Žiak rozlišuje jednotlivé typy viet, dokáže určiť ich melódiu, vie vytvoriť a aplikovať rôzne typy viet. Žiak dokáže určiť podmet a prísudok v jednoduchej vete, vie určiť nevyjadrený podmet a slovesno-menný prísudok. Vie vymedziť prísudzovací sklad.</p> <p>Žiak dokáže na základe identifikácie podmetu a prísudku určiť dvojčlennú vetu. Dokáže vytvoriť obidva typy dvojčlennej vety.</p> <p>Žiak dokáže určiť prísudzovací sklad v dvojčlennej vete a vetné členy, ktoré ho tvoria, respektíve v jednočlennej vete vie určiť vetný základ a chápe využitie jednočlennej a dvojčlennej vety .</p> <p>Žiak dokáže rozlíšiť jednočlennú vetu slovesnú a neslovesnú a určiť slovný druh, ktorým je vyjadrený vetný základ</p>

Tematický celok Odporúčaná počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">SLOH</p>	<p>Komunikácia Pravidlá komunikácie. Verbálne a neverbálne vyjadrenie vôle a citov. Formulovanie názoru, argumenty a protiargumenty.</p> <p>Efektívna komunikácia Nácvik modelových situácií.</p> <p>Asertívna komunikácia Asertívnosť- situačné dialógy.</p>	<p>Žiak vie prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie. Pri tvorbe vlastných textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.</p> <p>Žiak vie samostatne sformulovať súvislý logicky usporiadaný text na danú tému. Žiak vie samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>Žiak pozná termín asertivita a asertívne správanie, dokáže komunikovať a vystupovať asertívne pod vedením vyučujúceho.</p>

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Opisný slohový postup –Charakteristika opisného slohového postupu, prostriedky. Porovnanie statického a dynamického opisu.</p> <p>Opis osoby</p> <p>Opis osoby – vonkajší vzhľad.</p> <p>Vonkajšia charakteristika osoby</p> <p>Vnútorná charakteristika osoby – charakteristika osoby</p> <p>Rozdiel medzi vonkajšou a vnútornou charakteristikou osoby</p> <p>Priama a nepriama charakteristika osoby</p> <p>Dynamický opis – opis pracovnej činnosti</p> <p>Stavba, jazykové prostriedky</p> <p>Umelecký opis</p> <p>Charakteristika umeleckého opisu, výrazové prostriedky a štylistika.</p> <p>Prostriedky umeleckého opisu</p> <p>Personifikácia, epiteton, prirovnanie a metafora.</p> <p>Analýza ukážok</p>	<p>Žiak vie porovnať a odlíšiť: statický opis, dynamický opis, jednoduchý opis. Žiak dokáže rozlíšiť opisný a rozprávací slohový postup.</p> <p>Žiak vie sformulovať text – stručný opis vzhľadu osoby.</p> <p>Žiak vie po krátkej príprave vytvoriť charakteristiku osoby a prezentovať ju.</p> <p>Vie samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a sloh.</p> <p>Revidovať a editovať koncept textu s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.</p> <p>Vie napísať čistopis s opravenými chybami.</p> <p>Pri nepriamej charakteristike dokáže opísať vlastnosti človeka a jeho charakter prostredníctvom jeho konania a správania.</p> <p>Žiak vie po krátkej príprave vytvoriť opis a prezentovať ho, vie aplikovať vedomosti o jazykových výstavbových prostriedkoch.</p> <p>Vie vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text, vie nahlas a plynulo prečítať svoj text, prijať hodnotenie druhých, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">SLOH</p>	<p>Rétorika Artikulácia Správna výslovnosť problémových hlások : ä, ľ, r, ř, í, de, te, ne, le, di, ti, ni, li, výslovnosť spoluhláskových skupín. Gestá, mimika Typológia gest a mimiky.</p> <p>Príhovor Téma, cieľ, adresát, prostriedky.</p> <p>Projekt Téma, plán, spracovanie, výstup, zdroje.</p>	<p>Žiak dokáže správne vyslovovať, uplatňovať primeranú silu hlasu a aplikovať poznatky o prozodických javoch vo svojom prejave, dokáže posúdiť a opraviť chyby v artikulácii iných osôb. Žiak pozná a dokáže pri komunikácii, ústnom prejave použiť mimiku a gestikuláciu.</p> <p>Žiak vie vo vlastnom prejave samostatne vhodne využiť informácie alebo jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov. Žiak vie vhodne vo vlastnom prejave využiť prvky komunikácie z literárnych textov, médií, internetu (napr. zaujímavé myšlienky, citáty a pod.). Žiak vie po krátkej príprave samostatne vytvoriť príhovor.</p> <p>Žiak vie prezentovať projekt, poskytnúť údaje o projekte a správu o riešení projektu.</p>

Učebné osnovy

LITERATÚRA (čítanie a literatúra) - 7. ročník-2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
Všeobecné pojmy	dobrodružná literatúra robinsonáda western <i>Globálne rozvojové vzdelávanie</i> <i>Finančná gramotnosť</i>	Žiak vie vysvetliť pojem dobrodružná literatúra Žiak vie vysvetliť termín western Vie vyhľadať základné znaky westernu. Žiak vie vysvetliť princípy žánru robinsonáda Žiak dokáže rozlíšiť v texte pod vedením učiteľa dobrodružné a historické motívy <i>-diskusia o dielach svet. lit.</i> <i>- poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.</i>
Literárne druhy	Lyrika – spoločenská, epická báseň Epika – Dráma	Žiak vie odlíšiť poéziu a prózu Pozná princíp epickej básne.
Literárne žánre	Anekdota Populárna pieseň Poviedka Novela román	Žiak vie vysvetliť termín anekdota a uviesť príklad., ovláda definíciu, vie rozlíšiť anekdotu, ovláda termín pointa Žiak vie určiť žáner populárna pieseň, pozná predstaviteľov, témy a odlišnosti spôsobu vyjadrenia. Žiak ovláda char. žánru poviedka, novela, román Žiak dokáže obhájiť žánrové zaradenie i typológiu literatúry po prečítaní úryvku, vie vyjadriť pocity z prečítaného textu vie charakterizovať postavy a hodnotiť ich konanie a zaujať stanovisko k tematizovaným problémom.

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
LEXIKOLÓGIA 5 hodín	Systém slovnej zásoby - opakovanie a utvrdenie pojmov	<i>Žiak vie:</i> -rozčlenenie slovnej zásoby podľa hľadísk (historického, pôvodu, spisovnosti...)
TVORENIE SLOV 15 hodín	Spôsoby obohacovania slovnej zásoby Tvorenie slov Preberanie slov Nepriame pomenovania (metafora, metonymia, personifikácia) Jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) Ustálené slovné spojenie/frazeologizmus	-charakterizovať spôsoby obohacovania slovnej zásoby (tvorenie slov, preberanie slov) a vie tieto postupy identifikovať v texte -vysvetliť pojmy, vyhľadať, rozlíšiť a určiť význam v texte: - nepriame pomenovania: metafora, metonymia, personifikácia; - jednoslovné pomenovania, viacslovné pomenovania (združené pomenovania), - frazeologizmus; slovná zásoba (systematizácia); frazeologický slovník a uviesť konkrétne príklady, ktoré vie využiť v texte .
JAZYKOVEDA A NÁRODNÝ JAZYK 5 hodín	Národný jazyk Spisovný jazyk Nárečia	<i>Žiak vie:</i> -vysvetliť pojmy: národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia, náuka o významovej rovine jazyka.

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>MORFOLÓGIA 50 hodín</p>	<p>Podstatné mená – ohybný slovný druh</p> <p>Všeobecné /vlastné</p> <p>Podstatné mená mužského rodu zvieracie</p> <p>Podstatné mená muž. rodu neživ. zakončené na -r, -l</p> <p>Prídavné mená – ohybný slovný druh</p> <p>Zámená – ohybný slovný druh -skloňovanie zámen -rod, číslo, pád -základný tvar zámen -delenie zámen: opytovacie, ukazovacie</p> <p>Číslovky – ohybný slovný druh</p> <p>Slovesá – ohybný slovný druh -vid sloviac: dokonavý, nedokonavý</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť funkciu podstatných mien a gramatických kategórií v texte. -identifikovať v texte zvieracie podstatné mená mužského rodu, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis. -identifikovať v texte neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -r, -l, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis. - vysvetliť funkciu prídavných mien a gramatických kategórií v texte. -vysvetliť funkciu zámen a gramatických kategórií v texte. -identifikovať v texte opytovacie a ukazovacie zámená, určiť ich gramatické kategórie a vysvetliť ich funkciu v texte. -vysvetliť funkciu čísloviek a gramatických kategórií v texte. - vysvetliť a identifikovať dokonavý a nedokonavý vid sloviac a vie vysvetliť jeho funkciu v texte

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Príslovky – neohybný slovný druh</p> <p>Predložky – neohybný slovný druh</p> <p>Spojky – neohybný slovný druh</p> <p>Častice – neohybný slovný druh</p> <p>Citoslovčia – neohybný slovný druh</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť funkciu neohybných slovných druhov v texte - systematizácia poznatkov z predchádzajúcich ročníkov

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
SYNTAX 24 hodín	<p>Jednoduchá veta – rozvitá s viacnásobným vetným členom</p> <p>Vedľajšie vetné členy <i>Predmet</i> <i>Príslovkové určenie</i>: miesta, času, príčiny, spôsobu <i>Prívlastok</i>: zhodný, nezhodný <i>Prístavok</i></p> <p>Jednoduché súvetie</p> <p>Interpunkcia</p> <p>Slovosled</p>	<p><i>Žiak vie</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné) s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. -odlíšiť holú vetu od rozvitej a chápe ich využitie v umeleckom i vecnom texte. -určiť vo vete hlavné/základné a vedľajšie vetné členy a chápe využitie jednočlennej a dvojčlennej vety v umeleckom i vecnom texte. -v jednoduchých holých a rozvitých vetách správne používať základné/hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich významovú a gramatickú funkciu. -pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať základné/hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich významovú a gramatickú funkciu. -identifikovať jednoduché súvetia a chápe ich využitie v umeleckom i vecnom texte. -tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">SLOH</p>	<p>Vnútoraná kompozícia</p> <p>Slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový -texty jednotlivých slohových postupov</p> <p>Jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký -texty jednotlivých jazykových štýlov</p>	<p><i>Žiak vie :</i></p> <p>-vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text -identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie). -pri tvorbe prozaického umeleckého textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť slohový útvar/žáner, ktorý bude v súlade s využitým rozprávacím slohovým postupom.</p> <p>-rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy: informačný slohový postup, rozprávací slohový postup, opisný slohový postup, výkladový slohový postup. -vie porovnať a odlíšiť texty jednotlivých slohových postupov.</p> <p>-rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy: náučný štýl, administratívny štýl, publicistický štýl rečnícky štýl, hovorový štýl umelecký štýl, -vie porovnať a odlíšiť texty jednotlivých jazykových štýlov.</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
	<p>Administratívny štýl</p> <p>Práca s textami</p> <p>Slohová práca Slávnostný príhovor</p> <p>Rétorika: artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika postoj</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -charakterizovať rozdiely vo formálnej úprave administratívneho jazykového štýlu v porovnaní s textami iných jazykových štýlov -systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a následne ich uplatniť vo vlastnom texte. -zaujať stanovisko k výberu a použitiu informácií z rozličných zdrojov v texte spolužiakov. -v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (údaje v tabuľkách), rozlíšiť ich význam a na základe toho rozhodnúť o ich využití v rámci svojho textu. -na zadanú alebo voľnú tému vytvoriť texty, ktoré budú spĺňať požiadavky konkrétneho jazykového štýlu a dodržať časovú a logickú postupnosť. <p>použiť správne výrazové prostriedky na vyjadrenie vlastného názoru.</p> <ul style="list-style-type: none"> -v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať. -funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. -v diskusii/dialógu: <i>primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim, dodržiavať pravidlá haptiky.</i>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
Všeobecné pojmy	<p>Literatúra faktu</p> <ul style="list-style-type: none"> -vyvodenie a definícia pojmu literatúra faktu. -Identifikovať základné znaky literatúry faktu: -pomocou analýzy sledovať text, prevládanie dokumentárnych, konkrétnych faktov nad fikciou autora. -využívanie jazyk. prostriedkov a postupov um.lit. -na základe jazykovej a syntaktickej analýzy lit.ukážky (slovná zásoba, vety podľa obsahu, zloženia) definovať postavenie lit. faktu na rozhraní vecnej a umeleckej literatúry. -určiť poznávanie ako základnú funkciu lit. faktu. <p>Vedecko-fantastická literatúra</p> <ul style="list-style-type: none"> -vyvodenie a definícia pojmu vedecko-fantastická literatúra (science-fiction). -Identifikovať zákl. znaky vedecko-fantastickej lit. - určiť žánre proz. diel, v ktorých sa obraz sveta, spravidla premietnutý do budúcnosti, opiera o znalosti súčas. vedy a techniky a o predpoklady jej vývoja. -Vyvodenie pojmu vedecko-fantastická lit. na základe kompozičnej, jazykovej a syntaktickej analýzy lit. diela (slovná zásoba, vety podľa obsahu, zloženia). -úloha fikcie pri tvorbe vedecko-fantastickej lit. -funkcia um. jaz. prostriedkov vo vedecko-fantast.lit. <p><i>Globálne rozvojové vzdelávanie</i></p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu literatúra faktu. -identifikovať v texte charakteristické znaky lit. faktu. -vyhľadať kľúčové slová, pripraviť si osnovu a na jej základe voľne prerozprávať obsah literárneho textu. - v lit. ukážke rozlíšiť fakty a umelecké prostriedky. -pri práci s lit. textom správne používať literárno-teoretické pojmy. -vysvetliť rozdiel medzi fikciou v lit. diele a lit. faktu, -použiť argumenty na primeranej kultúrnej komunikačnej úrovni. <ul style="list-style-type: none"> -vytvoriť a vysvetliť def. pojmu ved.-fantastická lit. ☒ zo súboru známych aj neznámych textov vybrať lit. texty patriace do vedecko-fantastickej literatúry a odôvodniť svoje rozhodnutie. -určiť a char. hlavné a vedľajšie postavy v lit. texte. -vysvetliť podstatu jednotlivých kompozičných fáz deja a určiť ich v rámci literárneho diela. - analyzovať text ved.-fantast.j diela zo štylistického a lexikál. hľad. a vie určiť fun. jazyk. prostriedkov -sformulovať hodnotenie prečítaného textu a podložiť svoje stanovisko argumentmi. -napísať sci-fi príbeh s využitím ja-rozprávania a uplatniť zásady vnút. kompozície pri výstavbe deja. -diskusia o dielach svet. lit.

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
Literárne druhy	<p>Lyrika, epika, dráma Charakterizovať základné literárne druhy - lyrika, epika, dráma.</p> <p>Lyrika -<i>viazaná umelecká reč</i> -identifikovať základné znaky poézie v lyrických literárnych ukázkach (<i>rytmus, verš, strofa, rým</i>), <i>tlmenie dejovosti</i>.</p> <p>Delenie lyrickej poézie na spoločenskú, prírodnú, reflexívnu a ľúbostnú -Prelínanie druhových princípov – <i>lyricko-epická báseň</i></p> <p>Definícia pojmu epika -<i>umelecká reč neviazaná aj viazaná</i>. -Identifikovať základné charakter. znaky epiky. -rozlíšiť tri základné typy epiky: <i>veľká</i> (román) <i>stredná</i> (poviedka) <i>krátka</i> (anekdota, .</p>	<p><i>Žiak vie:</i> -vytvoriť a vysvetliť definíciu literárnych druhov: lyrika, epika, dráma.</p> <p>-vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu lyrika. - vytvoriť a vysvetliť definíciu vonkajšej kompozície lyrickej básne. -vyhľadať stylisticky príznačové slová a slovné spojenia v texte, vie ich pomenovať literárnoteoretickým pojmom a určiť ich funkciu. -vyjadriť vlastný názor na literárny text, samostatne argumentovať a uviesť príklady z textu. -samostatne prezentovať vlastnú prácu. -vytvoriť a vysvetliť definíciu jednotlivých druhov lyriky. -zaradiť lyrický text k spoločenskej, prírodnej, reflexívnej alebo ľúbostnej lyrike. - sformulovať hlavnú myšlienku lyrickej básne. - porovnať lyrickú báseň s textom ľudovej alebo populárnej piesne a určiť ich spoločné znaky. -verbálne vyjadriť vlastný zážitok a podporiť ho príkladmi z textu. -pri interpretácii správne používať literárne pojmy. -vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu epika. -zaradiť prečítaný text k epickým žánrom. -abstrahovať a sformulovať hl. myšlienku., vyhľadať kľúč. slová, vytvoriť dej. osnovu, rozprávať obsah podľa osnovy, určiť a charakter. postavy v lit. ukážke.</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Literárne žánre</p>	<p>Vyvodenie a definícia pojmu román a jeho jednotlivých druhov: <i>dobrodružný román</i> <i>detektívny román</i> <i>historický román</i> <i>biografický román</i> <i>dievčenský román</i> <i>román vo forme denníka</i></p> <p>Aforizmus vyvodenie a definícia pojmu aforizmus. Tragédia Komédia (<i>veselohra</i>) -vyvodenie a definícia pojmu dráma ako základného literárneho druhu. -vyvodenie a definícia pojmov tragédia, komédia -identifikovať základné charakteristické znaky drámy - neprítomný rozprávač, dialógy a monológy, veršované a neveršované.</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu román. -odlíšiť román od ostatných žánrov veršovanej a neveršovanej epiky a svoje rozhodnutie zdôvodniť. -pri štylistickej a lexikálnej analýze lit. diela vyhľadať jednotlivé jaz. prostriedky a dokáže vysvetliť ich funkciu v rámci estetickéj pôsobnosti diela. -samostatne sformulovať subjektívne hodnotenie prečítaného textu a vie ho primerane obhajovať -lit. postavy vníma ako výsledok autorovho um.videnia -kriticky zhodnotiť hlavného hrdinu (lit. postáv), jeho konanie a myslenie z vlastného pohľadu, podložiť svoje stanovisko argumentmi. -na základe deja, témy, prostredia a zamerania na čitateľa určiť druh románu. - vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu aforizmus. -pri čítaní textu jednotlivých postáv vyjadriť moduláciou hlasu obsah textu. -abstrahovať a sformulovať hl. myšl. dram. textu. -zdramatizovať literárny text. -charakter. spoločné a odlišné znaky dram. žánrov. -uplatniť mimojazykové prvky (gestikulácia, mimika) pri prezentácii dramatického textu. -transformovať veršovaný a neveršovaný text na dramatický a naopak.

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Štruktúra diela</p>	<p>Kompozícia literárneho diela Vonkajšia kompozícia literárneho diela dejstvo Vnútoraná kompozícia literárneho diela</p> <p>-analýza drámy po kompozičnej stránke: - vonkajšia kompozícia: dejstvo, <i>scény, výstupy</i>; - vnútoraná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie.</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <p>-vysvetliť pojmy vonkajšia kompozícia (dejstvo). -vie vysvetliť pojmy vnútoraná kompozícia <i>úvod, zápleтка vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie.</i></p> <p>-spracovať zaujímavú príhodu zo života triedneho kolektívu ako scenár a zinscovať divadelnú hru.</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Štylizácia textu</p>	<p>Metonymia Identifikovať v literárnej ukážke <i>metonymiu</i>, definovať ju ako druh trópu, ako prenesenie pomenovania na základe súvislosti (vecnej alebo logickej). Básnická otázka Identifikovať v literárnom texte <i>básnickú otázku</i>, definovať ju ako otázku, ktorá napriek opytovacej intonácii obsahuje tvrdenie, záver.</p> <p>Štylisticko-lexikálna analýza lyrickej poézie, funkcia umeleckých jazykových prostriedkov v lyrickej poézii.</p>	<p><i>Žiak vie:</i> -v texte lyrickej básne určiť metonymiu, básnickú otázku a iné umelecké prostriedky.</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Metrika</p>	<p>Sylabický veršový systém Vyvodenie a definícia pojmu <i>veršový systém sylabický</i>. Identifikovať v literárnej ukážke rytmický základ ľudových piesní, dokumentovať poučenie o rytme ako základnom znaku viazanej umeleckej reči na príkladoch ľudových piesní, identifikovať združený rým ako najčastejší. Na základe pravidelného počtu slabík vo verši vyvodíť pojem sylabický verš a pojem intonačnej prestávky.</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -vytvoriť a vysvetliť definíciu sylabického verša. -vie porovnať sylabický verš v autorskej poézii s veršom ľudovej piesne. -vie predniesť báseň napísanú sylabickým veršom a frázovať ju v zhode s rytmickou usporiadanosťou básnického textu. -vie vyznačiť usporiadanie rýmov a pomenovať <i>združený, striedavý, obkročný</i> rým. -v integrovanom informačnom systéme vyhľadať informácie o najvýznamnejších básnikoch Štúrovej školy. - vie vysvetliť vzťah štúrovskej poézie k ľudovej tvorbe s využitím medzipredmetových vzťahov – dejepis.

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
ZVUKOVÁ ROVINA JAZYKA 10 hodín	- opakovanie a utvrdenie pojmov Pravopis Vsuvka, prístavok, oslovenie Skratka	<i>Žiak vie:</i> -vie aplikovať v texte nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe. -vie samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. -opraviť texty vytvorené niekým iným.
LEXIKOLÓGIA 10 hodín	Systém slovnej zásoby - opakovanie a utvrdenie pojmov	<i>Žiak vie:</i> -rozčleniť slovnú zásoby podľa hľadísk (historického, pôvodu, spisovnosti...) -charakterizovať spôsoby obohacovania slovnej zásoby (tvorenie slov, preberanie slov) a vie tieto postupy identifikovať v texte
JAZYKOVEDA A NÁRODNÝ JAZYK 5 hodín	Národný jazyk Spisovný jazyk Nárečia	<i>Žiak vie:</i> -vysvetliť pojmy: národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia, - vie pri tvorbe vlastných textov funkčne využiť bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>MORFOLÓGIA 50 hodín</p>	<p>Podstatné mená – ohybný slovný druh - systematizácia poznatkov z predchádzajúcich ročníkov</p> <p>Podstatné mená cudzie nesklonné</p> <p>Skloňovanie podstatného mena pani</p> <p>Prídavné mená – ohybný slovný druh - systematizácia poznatkov z predchádzajúcich ročníkov</p> <p>Zámená – ohybný slovný druh - systematizácia poznatkov z predchádzajúcich ročníkov</p> <p>Číslovky – ohybný slovný druh - systematizácia poznatkov z predchádzajúcich ročníkov</p> <p>Slovesá – ohybný slovný druh - systematizácia poznatkov z predchádzajúcich ročníkov</p>	<p><i>Žiak vie:</i> - vysvetliť funkciu podstatných mien a gramatických kategórií v texte.</p> <p>-identifikovať v texte nesklonné cudzie podstatné mená, vysvetliť ich význam a overiť si ho v jazykovedných príručkách.</p> <p>-vysvetliť princípy skloňovania podstatného mena pani a následne ho vie v správnom tvare použiť v texte.</p> <p>- vysvetliť funkciu prídavných mien a gramatických kategórií v texte.</p> <p>-vysvetliť funkciu zámen a gramatických kategórií v texte.</p> <p>-vysvetliť funkciu čísloviek a gramatických kategórií v texte.</p> <p>- vysvetliť jeho funkciu sloves a gramatických kategórií v texte</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
SYNTAX 24 hodín	- systematizácia poznatkov z predchádzajúcich ročníkov Interpunkcia	<i>Žiak vie:</i> -samostatne tvoriť vety, súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. -chápe využitie viet a súvetí v umeleckom i vecnom texte.

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
SLOH	<p>Odborný opis</p> <p>Prihláška</p> <p>Úradný list</p> <p>Úradný/štruktúrovaný životopis</p> <p>Prejav</p> <p>Úvaha</p> <p>Výklad</p> <p><i>Globálne rozvojové vzdelávanie</i> <i>Finančná gramotnosť</i></p>	<p><i>Žiak vie :</i></p> <p>-na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch:</p> <p>-odborný opis, prihláška, úradný/štruktúrovaný životopis, slávnostný príhovor, prejav, úvaha, výklad</p> <p>-rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy:</p> <p>- odborný opis, prihláška, úradný list, úradný/štruktúrovaný životopis, slávnostný príhovor, prejav, úvaha, výklad</p> <p>-vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text.</p> <p>-na zadanú alebo voľnú tému vytvoriť texty, ktoré budú spĺňať požiadavky konkrétneho slohového útvaru/žánru s dodržaním časovej a logickej postupnosti</p> <p>-charakterizovať rozdiely a aplikovať znalosti vo formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov/žánrov počas tvorby:</p> <p>- odborný opis, prihláška, úradný list, úradný/štruktúrovaný životopis, slávnostný príhovor, prejav, úvaha, výklad</p> <p>-aktuálne témy: <i>Práva dieťaťa (úvaha)</i></p> <p>-poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.</p>

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
Všeobecné pojmy	<p>Populárno-vedecká literatúra</p> <p>Konštruovanie nových literárnych poznatkov: vyvodenie a definícia pojmu populárno-vedecká literatúra.</p> <p>Identifikovať v literárnych ukážkach znaky populárnosti a vedeckosti na základe štylistickej a lexikálnej výstavby textu.</p> <p>Určiť vlastnosti populárno-vedeckej literatúry: vyjadrenie faktov a vedeckých informácií veku primeraným jazykom, jednoducho a pútavo.</p> <p>Transformácia textu na ľudovú povesť spracovať do podoby vedecko-populárnej, vysvetliť postup, zdôvodniť výber štylistických prostriedkov.</p> <p><i>Globálne rozvojové vzdelávanie</i></p> <p><i>Finančná gramotnosť</i></p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu populárno-vedecká literatúra. - identifikovať v texte charakteristické znaky populárno-vedeckej literatúry. - vyhľadať kľúčové slová, pripraviť si osnovu a na jej základe voľne prerozprávať obsah literárneho textu. - pri práci s literárnym textom správne používať literárno-teoretické pojmy. - vie vyhľadať príslušné informácie v encyklopédii a na internete. <p><i>- diskusia o dielach svetovej literatúry</i></p> <p><i>- poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.</i></p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Literárne druhy</p>	<p>Konštruovanie nových literárnych poznatkov: vyvodenie a definícia pojmu dráma ako základného literárneho druhu.</p> <p>Identifikovať základné charakteristické znaky drámy - neprítomný rozprávač, dialógy a monológy, veršované a neveršované.</p> <p>Analýza drámy po kompozičnej stránke</p> <p>Čítanie s porozumením a interpretácia textu.</p> <p>Tiché čítanie. Prerozprávanie deja prečítaného textu.</p> <p>Hlasné dramatinované čítanie so zameraním na moduláciu hlasu ako výraz vlastného chápania významu textu (technika dramatinovaného čítania).</p> <p>Kompozičná a štylisticko-lexikálna analýza textu a určenie významu a funkcie jazykových prostriedkov.</p> <p>Komparatívna analýza textu, porovnávanie dramatických žánrov s epickými žánrami.</p> <p>Komparatívna analýza – porovnať divadelnú hru s filmovým, televíznym a rozhlasovým spracovaním (napr. známej rozprávky, povesti).</p> <p>Charakteristika hlavných a vedľajších postáv.</p> <p>Formulovanie hlavnej myšlienky.</p> <p>Tvorba – transformácia lit. textu na dramatický;</p> <p>Transformácia dramatického lit. textu na prozaický.</p> <p>Transformácia textu epickej básne na veršovaný dramatický text.</p> <p>Verbalizácia čit. zážitku, subjektívne hodnotenie prečítanej drámy(návšteva div. predstavenia).</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu dráma. - vie pri čítaní textu jednotlivých postáv vyjadriť moduláciou hlasu obsah textu. -abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu. -zdramatinovať literárny text. -charakterizovať spoločné a odlišné znaky dramatických žánrov. -vysvetliť pojmy vonkajšia kompozícia (dejstvo). -vie vysvetliť pojmy vnútorná kompozícia úvod, zápleтка vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie. -spracovať zaujímavú príhodu zo života triedneho kolektívu ako scenár a zinscenovať divadelnú hru. -uplatniť mimojazykové prvky (gestikulácia, mimika) pri prezentácii dramatického textu. -zdramatinovať text niektorej literárnej ukážky v učebnici -transformovať veršovaný a neveršovaný text na dramatický a naopak.

Tematický celok Odporúčany počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p>Literárne žánre</p>	<p>Konštruovanie nových lit. poznatkov: vyvodenie a definícia pojmov <i>óda, sonet, príležitostná báseň, hymna, epitaf</i>.</p> <p>-vyvodenie a definícia pojmu modlitba ako najdôležitejšej výrazovej formy náboženskej viery. Identifikovať v texte char. kompozičné znaky modlitby: oslovenie, text, záverečné slovo – amen. Dialóg, monológ v modlitbe. Základné kresťanské modlitby Frázovanie básnického textu. Analýza kompozičnej výstavby textu, pomenovať literárnoteoretickými termínmi jednotlivé časti vonkajšej kompozície lyrického textu. Hlasné čítanie – moduláciou hlasu vyjadriť vlastný postoj a vnímanie literárneho textu. Analyzovať um. text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej str. a určiť funkciu jednotlivých prostriedkov v texte modlitby. Vyhľadávať v lit. texte známe štylistické prostriedky, pomenovať ich literárnoteoretickými termínmi. Verbalizácia vlastného zážitku z lyrického textu a jeho podpora príkladmi z textu. Komparatívna analýza – porovnávanie vonkajšej kompozície tradičných modlitieb s textami básní písaných formou modlitieb. Vyhľadávanie informácií o pôvode modlitby a význame slova amen v informačných zdrojoch.</p>	<p><i>Žiak vie:</i></p> <p>-na základe prečítaného textu priradiť báseň k literárnemu žánru: modlitba, <i>óda, sonet, príležitostná báseň, hymna, epitaf</i>.</p> <p>- vyabstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku.</p> <p>-plynulo čítať lyrický text, frázovať ho v súlade s osobným vnímaním.</p> <p>- verbálne vyjadriť vlastný zážitok a podporiť ho príkladmi z textu.</p> <p>-vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu modlitba ako výrazovú formu náboženskej viery.</p> <p>-vysvetliť vonkajšiu kompozíciu modlitby.</p> <p>- porovnať kresťanskú modlitbu s iným lyrickým textom.</p> <p>- vysvetliť pôvod modlitby.</p>

Tematický celok Odporúčaný počet hodín	Téma Obsahový štandard	Vzdelávacie výstupy Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Štruktúra diela</p>	<p>Pokus o vlastnú tvorbu – napísať príležitostnú báseň, epitaf a pod. Pokus o napísanie vlastnej modlitby – zamyslenia sa nad ľuďmi, ich činmi, formou básne.</p> <p>Konštruovanie nových literárnych poznatkov: - vyvodenie a definícia pojmu <i>činohra</i>, -vyvodenie a definícia pojmov <i>opera, opereta, muzikál</i>, -vyvodenie a definícia pojmov: <i>inscenácia divadelnej, rozhlasovej alebo televíznej hry; tvorcovia - herci, režisér, scenárista, zvukári, osvetľovači, kostyméri a iní</i>, -vyvodenie a definícia pojmov: <i>premiéra, repríza, derniéra</i>.</p> <p>Kompozícia literárneho diela -analýza drámy po kompozičnej stránke: - vonkajšia kompozícia: dejstvo, <i>scény, výstupy</i>; - vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie.</p>	<p>- napísať text formou modlitby, ktorý má charakter zamyslenia sa nad otázkami života (primerane veku).</p> <p>- vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu <i>činohra</i>.</p> <p>- spracovať zaujímavú príhodu zo života triedneho kolektívu ako scenár a zinscenovať divadelnú hru.</p> <p><i>Žiak vie:</i> -vysvetliť pojmy vonkajšia kompozícia (dejstvo). -vie vysvetliť pojmy vnútorná kompozícia <i>úvod, zápleтка vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie</i>.</p> <p>-</p>

